

УДК 342.52

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-233-238

Марина САЄНКО©
кандидат юридичних наук,
доцент

Наталія ГРИГОР'ЄВА©
слухач магістратури

Олексій БОНДАРЕНКО©
слухач магістратури

*(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)*

ПРОБЛЕМАТИКА ВИКОНАННЯ ТА ДОТРИМАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У ПРАКТИЦІ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Однією з найефективніших систем захисту прав людини є Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, яка також є елементом міжнародного права. Відповідна Конвенція має особливий та унікальний характер, вона діє в безпосередньо незалежному режимі та набуває свого розвитку завдяки практиці Європейського суду з прав людини. Цей міжнародно-правовий акт послужив певною основою чинної Конституції нашої країни, оскільки й сьогодні майже всі законодавчі акти визначаються положеннями міжнародних стандартів.

У цій статті ми досліджуємо процес реалізації гарантій права громадян України на звернення до Європейського суду з прав людини. Проаналізовано особливості виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Процес охоплює реалізація гарантій права громадян нашої держави на звернення до цього органу на підставі Конвенції про захист прав людини і основних свобод. Розглянуто методи забезпечення їх реалізації, а також конституційні принципи виконавчого провадження в Україні як гарантії захисту прав людини і громадянина, внаслідок чого запропоновано можливі шляхи вирішення проблем у цій сфері.

Ключові слова: Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, Європейський суд з прав людини, рішення Європейського суду з прав людини, Конституція України, кримінально-процесуальний кодекс України.

Постановка проблеми. У будь-якій державі питання щодо життя і здоров'я, честі і гідності людини, а також права на свободу та особисту недоторканність визнаються найвищою соціальною цінністю та мають відповідне законодавче закріплення в чинних міжнародних договорах, які також ратифікуються і в нашій країні. Усі дії, які направлені на обмеження будь-якого природного права людини, повинні здійснюватися лише в рамках закону, адже в усіх інших випадках за вказані неправомірні дії буде передбачатись конкретна відповідальність.

Однією із найефективніших систем щодо захисту прав людини виступає саме Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, що також становить елемент міжнародного права. Відповідна Конвенція має особливість та унікальну природу в тому, що вона функціонує в безпосередньому незалежному режимі та бере свій розвиток завдяки прецедентному праву Європейського суду з прав людини. Саме даний міжнародно-правовий акт послугував певним базисом для чинної Конституції

© М. Саєнко, 2022
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1768-2143>
MarinaSaen@i.ua

© Н. Григор'єва, 2022
fpfpd@dduvs.in.ua

© О. Бондаренко, 2022
k_tidp@dduvs.in.ua

нашої країни, адже і на сьогодні майже всі законодавчо-визначені акти несуть в собі положення міжнародних стандартів.

На сьогодні в багатьох країнах можна спостерігати систематичні порушення процесу обмеження права на свободу особи та особистої недоторканності без відповідної законної підстави, вони є основними проблемами, що приводять до того, що Європейський суд з прав людини визнає відповідні країни винними у порушенні норм Конвенції.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми.

Дослідженню питань саме застосування практики рішень Європейського суду з прав людини, а також Конвенції захисту прав людини на основоположних свобод стосовно України, зокрема, присвячені відповідні наукові праці таких вчених: С. Васильєв, М. Кучін, А. Султанов, В. Комаров, О. Сердюк, М. Гончарук, Л. Литвинець, А. Селіванов та інші. Зазначимо, що при здійсненні відповідного аналізу практики застосування та здійснення рішень ЄСПЛ виникає певна низка проблем, які на зараз залишаються майже не вирішеними: застосовність рішень Європейського суду з прав людини, ухвалення та обов'язковість їх врахування при вирішенні конкретних спорів.

Мета цієї статті полягає у визначенні проблемних питань застосування практики Європейського суду з прав людини; порівняння кількості рішень відносно України та відповідний аналіз способів їх врахування при вирішенні конкретних спорів; порівняння чинної Конституції України з безпосереднім змістом Європейської Конвенції захисту прав людини та основоположних свобод.

Виклад основного матеріалу. Права на свободу і особисту недоторканність є одними із найважливіших соціальних благ. На перше місце виходить людина, її здоров'я та життя, честь і гідність, а також недоторканність, та визнається в Україні найвищою соціальною цінністю і це передбачає Основний Закон нашої держави. Зазначимо, що дана найвища цінність зазначається не тільки в нормативно-правових актах нашої країни, а також в міжнародних договорах, згода на обов'язковість виконання яких надана Верховною Радою України і є частиною національного законодавства України [1].

Одна з проблем, яка відповідним чином досліджується в сучасності – відповідні джерела та форми права, що особливо актуально з урахуванням прийняття Закону України «Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини», а саме, в частині 1 статті 17 якого висвітлюється те, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику самого Суду як джерела права [2].

У статті 5 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод визначено, що кожна особа володіє правом на свободу та особисту недоторканність, жодну особу не дозволяється позбавити свободи, окрім випадків, які передбачаються даною статтею [3]. Виходячи з цього, треба пам'ятати, що особа має відповідні права, які передбачені законодавством України і особи, уповноваженні на дії, які пов'язані із обмеженням особи її права на свободу, повинні діяти виключно відповідно до закону.

Європейський суд з прав людини за своєю безпосередньою суттю є відповідним юрисдикційним органом у забезпеченні та захисті прав людини (стаття 32 Конвенції). Зміст даної статті цілком висвітлює те, що відповідний суд розглядає всі питання щодо безпосереднього трактування і застосування Конвенції, певних протоколів до неї, а також відповідним чином розглядає індивідуальні спори, які стосуються чи пов'язані із порушенням прав будь-якої людини.

Враховуючи національну судову практику та рішення ЄСПЛ щодо України та інших держав Європейського Союзу, необхідно зазначити, що основними порушеннями, які мають місце при обранні покарання, яке пов'язане з обмеженням права особи на свободу та особисту недоторканність, право на життя, захист права власності, є: порушення відповідних вимог пропорційності обрання окремого з видів покарання, а також ефективного застосування всіх необхідних та можливих заходів задля припинення протиправних дій особами; формальний підхід законодавства щодо вирішення питань можливості чи неможливості обрання більш м'якого покарання, враховуючи відповідні індивідуальні особливості кожної особи.

Виходячи з вищезазначеного, хотілось би зробити певне порівняння кількості обраних ЄСПЛ рішень відносно України за останні 3 роки:

На кінець 2019 року Європейським судом з прав людини щодо України було виявлено такі порушення: стосовно рішень про порушення безпосередньої обґрунтованості попереднього затримання особи (частина 3 статті 5 Конвенції), за

нашим чинним КПК України застосовується зміст статей 207, 208; також стосовно порушення певної процесуальної перевірки обґрунтованості тримання особи під вартою (частина 4 статті 5 Конвенції). Протягом 2019 року Європейським судом з прав людини прийнято вже 26 рішень щодо України за порушення підпункту «с» частини 1 статті 5, частин 3 та 4 статті 5 Конвенції [4].

На кінець 2020 року за змістом рішення ЄСПЛ стосувалися: 49 рішень стосовно порушення права особи на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції); 29 рішень стосовно нелюдського поводження (статті 3 Конвенції); 18 – ефективний засіб юридичного захисту (стаття 13 Конвенції); 16 – тривалість провадження (стаття 6 Конвенції); по 10 рішень стосовно справедливого суду та захисту власності (стаття 6 Конвенції та стаття 1 Протоколу №1); 8 – щодо неефективного розслідування (стаття 3 Конвенції) [5].

Беручи до уваги рішення Європейського суду з прав людини стосовно України за 2021 рік, можемо зазначити той факт, що прийнято вже 13 рішень за порушення статей 1-3, 5, 6, 34 Конвенції [6].

Цей перелік порушень не є вичерпним, тому влада нашої держави повинна позитивно вплинути на вирішення цих недоліків. Через неухважність деяких працівників поліції порушується найголовніший принцип, за яким повинні здійснюватися всі дії від імені держави – принцип верховенства права.

На нашу думку, законодавці повинні ввести зміни до законів, які б передбачали жорстку відповідальність за недотримання законності при прийнятті рішень, які посягають на права, свободи та законні інтереси осіб. Але при здійсненні аналізу кількості прийнятих рішень відносно України за останні 3 роки, ми можемо дійти висновку, що наша країна все ж таки і на тепер вживає відповідних заходів задля забезпечення дотримання всіх прав людини, які безпосереднім чином регулюються чинною Конституцією України.

Міжнародно-правові акти, що визначають стандарти та порядок обмеження прав осіб, безпосередньо вказують на необхідність забезпечення відповідного контролю за законністю застосування будь-яких дій, органами правопорядку. Так, наприклад, у частині 4 статті 9 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16.12.1966 року зазначено про необхідність встановлення судового контролю за застосуванням і здійсненням законних дій щодо обмеження прав людини [7].

Необхідно пам'ятати, що вищезазначена Конвенція та ЄСПЛ у системі захисту прав людини розглядаються та створюють єдиний механізм, а також одночасно здійснюють контроль за забезпеченням дотримання зобов'язань взятих на себе державами, які є учасниками Ради Європи.

Якщо порівнювати випадки, коли особу можуть позбавити свободи, які прописані в КПК України та Європейській конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, то наявні деякі відмінності. Їх би нам хотілося висвітлити нижче і порівняти з тими, що прописані в нашому законодавстві.

Наприклад, в Конвенції прописано два випадки, які відсутні в КПК України, це:

1) затримання неповнолітньої особи на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру або законне затримання неповнолітнього з метою до провадження його до компетентного органу;

2) законне затримання осіб для уникнення поширення інфекційної хвороби, осіб, які страждають психічними розладами, алкогольною чи наркотичною залежністю, а також осіб без певного місця мешкання.

Визначимо, що КПК України враховує те, що затримання по відношенню до неповнолітньої особи може застосовуватись лише тоді, коли особа підозрюється або обвинувачується у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого кримінального правопорушення, а більш м'який захід не в змозі забезпечити протидії ризикам, які передбачені цим кодексом.

Щодо другого пункту, то необхідно виділити той факт, що КПК взагалі не прописує дані положення, але, на нашу думку, то це на сьогодні було би дуже актуально для нашої країни, крім питання відносно осіб без певного місця мешкання. Дані особи не повинні бути затримані лише за те, що в них немає місця для проживання, саме тому в нашій країні затвердили Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян та безпритульних дітей», завдяки якому в нашій державі і допомагають таким особам [8]. У цьому і полягає модернізація нашої країни за допомогою міжнародних стандартів і це надає їй більше способів для розвитку та поліпшення ситуації в нашій

незалежній державі.

Як вже зрозуміло, то гарантії і вимоги Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини, зазначені і в нашій Конституції, а також ще й кримінально-процесуальному законодавстві України, а саме в статті 8, що передбачає принцип верховенства права. На жаль, зараз в нашій країні все частіше зустрічається проблема недотримання цього принципу, адже уповноважені особи, які мають право обмежувати законні права кожної особи, здійснюють відповідні дії не в рамках закону, що надалі визнається як порушення прав, свобод та законних інтересів будь-яких осіб.

Необхідно пам'ятати, що кримінально-правові заходи в нашій країні безпосереднім чином застосовуються до осіб, щодо яких діє презумпція невинуватості, відповідно до частини 1 статті 17 КПК України [9].

Відповідні заходи не пов'язані з кримінальною відповідальністю, адже вони лише забезпечують досягнення дієвості кримінального провадження. У зв'язку з цим законність їх обрання та дотримання прав особи на свободу та особисту недоторканність вимагає від органів, що виконують процесуальні дії надзвичайної зваженості та обґрунтованості при прийнятті рішень, бо є велика ймовірність притягнення до відповідальності невинну особу.

Необхідно звернути увагу на зміни, які були внесені до Постанови Пленуму Верховного Суду України, а саме на ті, що закликають звернути увагу судів щодо обрання покарання та виду обмеження прав особи, відповідно до вимог статті 62 Конституції України та пункту 2 статті 6 Конвенції, що повинні підкреслювати дотримання принципу невинуватості особи [10].

Щодо одного з видів обмеження прав на свободу та особисту недоторканність в нашій країні, то менш значущим у процесуальному порядку застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою визначається внесення застави, завдяки якій особа може бути звільнена з-під варти під час досудового розслідування. Європейським судом з прав людини визначено те, що розмір застави повинен бути належним чином вмотивованим у рішенні суду про визначення застави.

Також зазначається, що потрібно враховувати платоспроможність підозрюваного, обвинуваченого. Не подання жодних достатніх підстав, пов'язаних з майновим станом особи, при визначенні застави порушує частину 3 статті 5 Конвенції. Відповідно до частини 4 статті 182 КПК України розмір застави визначається слідчим суддею з урахуванням обставин кримінального правопорушення, майнового та сімейного стану підозрюваного, обвинуваченого, інших даних про особу та ризиків, які передбачені цим кодексом.

Зазначимо, що на сьогодні досі існують певні питання щодо безпосереднього розуміння правового статусу практики ЄСПЛ у вітчизняній правовій системі, мають місце й різні підходи щодо відповідного застосування того чи іншого рішення Європейського суду з прав людини. З одного боку, існує певна позиція, що оскільки, як зазначається в частині 1 статті 46 Конвенції, високі Договірні Сторони відповідним чином зобов'язалися виконувати остаточні рішення Суду в будь-яких випадках, у яких вони певним чином є сторонами, прецедентний характер мають виключно рішення саме де Україна була стороною даного процесу. А також існує ще один підхід, який відповідним чином містить у собі правову позицію, що всі безпосередні рішення ЄСПЛ є джерелом права.[11]

Висновки. З вищезазначеного можна зробити певний висновок, що відповідний захист прав, свобод та законних інтересів кожної людини є основним та неоспорюваним у кожній державі. Існує велика кількість нормативно-правових актів та законів, а також міжнародно-правових актів, до яких необхідно звертатися при обранні будь-якого обмеження права особи. У сучасному суспільстві, на жаль, наявна безпосередня проблематика, яка полягає у неправильному проведенні процесуальних чи будь-яких інших дій, які відповідним чином пов'язані із обмеженням прав особи. Європейський суд з прав людини прийняв немалу кількість рішень стосовно України і це негативно впливає на позитивний розвиток нашої держави і в обов'язковому порядку є необхідність застосування заходів, які б унеможливили вчинення даних помилок.

Актуальною проблемою в Україні зараз виступає неналежне дотримання одного з основних принципів: верховенства права щодо злочинів, які пов'язані з обмеженням волі. На нашу думку, щоб усунути цю проблему чи хоча б удосконалити процес призначення запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою в позитивну сторону,

треба уважно керуватися всіма нормативно-правовими актами, які регламентують саме порядок та підстави за якими потрібно працювати. Також не потрібно забувати про зміну предметів застави, це зміни були би дуже актуальні для нашої країни.

Треба пам'ятати, що не завжди затримана особа є винуватою і тільки удосконалення праці фахівців, які проводять процесуальні дії, може не допустити притягнення до відповідальності невинного.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р., зі змінами внес. Протоколом № 1. *Офіційний вісник України*, 2006. № 32. Ст. 2371.
4. Відомості про порушення закону Європейського суду з прав людини щодо України на кінець 2019 року. URL : <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>.
5. Відомості про порушення закону Європейського суду з прав людини щодо України за 2020 рік. URL : <https://jur-gazeta.com/golovna/v-2020-r-ukrayina-prograla-95-sprav-u-espl-zvit-u-rozrizi-statey-konvenciyi.html>.
6. Відомості про порушення закону Європейського суду з прав людини щодо України за 2021 рік. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_ESPL_03_2021.pdf.
7. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.
8. Про основи соціального захисту бездомних громадян та безпритульних дітей : Закон України від 21.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15#Text>.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
10. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 року № 8 «Про застосування законодавства, яке забезпечує право на захист у кримінальному судочинстві». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-03#Text>.
11. Стоянова Т. Практика Європейського суду з прав людини як джерело цивільного процесуального права України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. С. 55–58.

Надійшла до редакції 13.06.2022

References

1. Konstytutsiya Ukrayiny vid 28 chervnya 1996 roku [The Constitution of Ukraine of June 28, 1996]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukr.].
2. Pro vykonannya rishen' i zastosuвання praktyky Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny [On the fulfilment of decisions and application of the practice of the European Court of Human Rights] : Zakon Ukrayiny vid 23.02.2006. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>. [in Ukr.].
3. Konventsiya pro zakhyst prav lyudyny i osnovopolozhnykh svobod vid 4 lystopada 1950 r., zi zminamy vnes. Protokolom № 1 [The Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of November 4, 1950, as amended. Protocol No. 1]. *Ofitsyyny visnyk Ukrayiny*, 2006. № 32. Art. 2371. [in Ukr.].
4. Vidomosti pro porushennya zakonu Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny shchodo Ukrayiny na kinets' 2019 roku [Information on violations of the law of the European Court of Human Rights regarding Ukraine at the end of 2019]. URL : <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>. [in Ukr.].
5. Vidomosti pro porushennya zakonu Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny shchodo Ukrayiny za 2020 rik [Information on violations of the law of the European Court of Human Rights regarding Ukraine for 2020]. URL : <https://jur-gazeta.com/golovna/v-2020-r-ukrayina-prograla-95-sprav-u-espl-zvit-u-rozrizi-statey-konvenciyi.html>. [in Ukr.].
6. Vidomosti pro porushennya zakonu Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny shchodo Ukrayiny za 2021 rik [Information on violations of the law of the European Court of Human Rights regarding Ukraine for 2021]. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_ESPL_03_2021.pdf. [in Ukr.].
7. Mizhnarodnyy pakt pro hromadyans'ki i politychni prava vid 16 hrudnya 1966 r. [International Covenant on Civil and Political Rights of December 16, 1966] URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text. [in Ukr.].
8. Pro osnovy sotsial'noho zakhystu bezdomnykh hromadyan ta bezprytul'nykh ditey [On fundamentals of social protection of homeless citizens and homeless children] : Zakon Ukrayiny vid 21.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15#Text>. [in Ukr.].
9. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny vid 13 kvitnya 2012 roku [Criminal Procedure Code of Ukraine of April 13, 2012]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. [in Ukr.].

10. Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 24 zhovtnya 2003 roku № 8 «Pro zastosuvannya zakonodavstva, yake zabezpechuye pravo na zakhyst u kryminal'nomu sudochynstvi» [Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine dated October 24, 2003 No. 8 «On the application of legislation that ensures the right to defense in criminal proceedings.». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-03#Text>. [in Ukr.].

11. Stoyanova, T. (2017) Praktyka Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny yak dzherelo tsyvil'noho protsesual'noho prava Ukrainy. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, pp. 55–58. [in Ukr.].

ABSTRACT

Maryna Sayenko, Nataliya Hrygoryeva, Oleksiy Bondarenko. Problems of implementation and observance of decisions of the European Court of Human Rights in the practice of current legislation of Ukraine. One of the most effective systems for the protection of human rights is the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, which is also an element of international law. The relevant Convention has a special and unique nature, it operates in a directly independent mode and takes its development thanks to the case law of the European Court of Human Rights. This international legal act served as a certain basis for the current Constitution of our country, because even today almost all legislative acts defined by the provisions of international standards.

In this article the authors have researched the process of implementing guarantees the right of citizens of Ukraine to apply to the European Court of Human Rights. We analyzed the features of the implementation of decisions of European Court of Human Rights in Ukraine. The process is covered implementation of guarantees of the right of citizens of our state to appeal to this body on the basis of the Convention on Protection human rights and fundamental freedoms. Methods are considered ensuring their implementation, as well as constitutional principles enforcement proceedings in Ukraine as a guarantee of protection of rights man and citizen, as a result of which the proposed possible ways to solve problems in this area.

Keywords: *Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, European Court of Human Rights, decisions of the European Court of Human Rights, Constitution of Ukraine, Code of Criminal Procedure of Ukraine.*

УДК 342.7

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-238-244

Лілія СЕРДЮК©

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ПРИТУЛОК В УКРАЇНІ: ПИТАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ТА ЗМІСТОВНОЇ НАПОВНЕНОСТІ

Предметом наукового аналізу стали чинні міжнародні договори, ратифіковані українським парламентом, і закони України, а також проекти законодавчих актів, у яких вживаються терміни «притулок» і «притулок в Україні». На основі цього зроблено висновок про полісемічність та багатоаспектність терміно-поняття «притулок в Україні».

Ключові слова: *притулок, інститут притулку, право притулку, територіальний притулок, притулок в Україні, біженець, особа, що потребує додаткового захисту.*

Постановка проблеми. Важливим завданням науки конституційного права є уточнення її термінологічного ряду та понятійно-категоріального апарату. Однією зі складових цього ряду є терміно-поняття «притулок в Україні», розкриття змісту якого дозволить отримати найбільш повне уявлення про досліджуване явище державно-правової дійсності.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питання термінологічної визначеності та змістовної наповненості поняття притулок безвідносно до конкретної держави та по відношенню до визначеної територіальної організації публічної влади, наділеної суверенітетом, є традиційним предметом

© Л. Сердюк, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1732-8737>

liliyadp255@gmail.com